

Suositus valtionhallinnon virkamiesten vieraiden kielten taidosta

YLEISTÄ

Suomen liittyminen Euroopan unioniin vaikuttaa sekä ministeriöiden että muiden valtionhallinnon virkamiesten tehtäviin. Näissä vaaditaan kansainvälistymisen myötä kotimaisten kielten taidon lisäksi lähinnä englannin ja ranskan, mutta myös saksan kielen taitoa. Tehtäviin kuuluu yhä enemmän vaikuttamista ja perehtymistä vieraskielisiin säädöksiin sekä osallistumista asioiden valmisteluun ja vierailta kielillä käytäviin neuvotteluihin ja kokouksiin.

Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että valtionhallinnon palveluksessa olevalla henkilöstöllä on tehtävien hoidon edellyttämä riittävän hyvä vieraiden EU-kielten taito riippumatta siitä, onko kielitaitoa koskevia muodollisia kelpoisuusvaatimuksia säädetty.

Tämä suositus sisältää sekä eri virkamiesryhmien tavoitteena olevien kielitaidon tasojen määrittelyn että kielitaidon arviointiin ja kehittämiseen liittyvät käytännön ohjeet.

KIELITAIIDON ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Tehtävien edellyttämät kielitaitovaatimukset on tarkoituksenmukaista selvittää ja henkilöiden kielitaito arvioida otettaessa uutta henkilöstöä palvelukseen, nimitettäessä tai määrättäessä jo palveluksessa olevia henkilöitä uusiin tehtäviin sekä laadittaessa koulutussuunnitelmia. Tehtävät ja niiden edellyttämä kielitaito on syytä selkeästi määritellä ennen kielitaidon arviointia.

Uusi henkilöstö

Kun virastoon tai laitokseen otetaan uutta henkilöstöä, haettavaksi julistettavan tehtävän edellyttämä vieraiden EU-kielten taito määritellään ennen haettavaksi julistamista ja mainitaan hakuilmoituksessa. Kun säädetty muodolliset kelpoisuusvaatimukset täyttävien hakijoiden ansioita vertaillaan keskenään nimitysharkintaa tehtäessä, otetaan vieraiden kielten hallinta huomioon valintaa tehtäessä.

Palveluksessa oleva henkilöstö

Palveluksessa olevan henkilöstön kielitaito saatetaan riittävän korkealle tasolle työnantajan järjestämän tai tukeman suunnitelmallisen koulutuksen avulla. Periaatteena on, että kielitaito otetaan huomioon ja mahdollisesti arvioidaan aina, kun virkamiehiä määrätään uusiin, integraatioon liittyviin tehtäviin.

Käytännössä kielitaidon arviointi ja saattaminen tehtävien edellyttämälle tasolle toteutetaan vaiheittain seuraavasti:

- Kunkin tehtävän edellyttämä kielitaito määritellään riittävän yksityiskohtaisesti.
- Kun vaadittava kielitaito on määritelty, henkilöstön vieraiden EUkielten taidon nykyinen taso selvitetään käyttämällä keskenään vertailukelpoisia tasoluokituksia.
- Kehittämissuunnitelmat laaditaan yksilöllisesti ja kielitaito saatetaan kohtuullisessa ajassa tehtävien edellyttämälle tasolle.

KIELITAITOTUTKINNOT

Opetushallituksen asettama Aikuisten kielenopetuksen kehittämistyöryhmä (muistio 29/1993) on kehittänyt yleisen kielitutkinnon, siihen liittyvät testistöt eri kielissä ja 9-portaisen taitotasoasteikon (ks. liite).

Yleisistä kielitutkinnoista annetussa laissa (668/94) säädetään, että yleisten kielitutkintojen ylläpitämisestä vastaa opetushallitus. Tutkintoja voivat järjestää korkeakoulut ja luvanvaraisesti myös muut lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut yhteisöt. Tutkintosuorituksen saa arvostella vain henkilö, joka on merkitty opetushallituksen pitämään luetteloon. Asetuksella säädetään, että tutkintojen arvostelun tulee perustua kansainvälisesti tunnettuun taitoasteikkoon.

Yleinen kielitutkinto on suunniteltu siten, että se soveltuu hyvin aikuisten kielitaidon mittaamiseen. Tutkinnon käyttökelpoisuutta lisää se, että siinä saavutetaan tulokset ovat myös keskenään vertailukelpoisia.

KIELITAIIDON TASON MÄÄRITTELY

Tarvittava kielitaito ministeriöissä

Integraatioon liittyvien tehtävien hoito edellyttää riittävän laajaa ja tasokasta osaamista ministeriöissä. Kullakin ministeriön virkamiehellä tulee olla valmiudet ottaa vastaan integraatioon liittyviä tehtäviä. Kotimaisten kielten lisäksi virkamiesten osaamisen tasoa tulisi nostaa vieraista EU-kielistä lähinnä englannissa ja ranskassa, mutta myös saksan kielen taidosta on hyötyä.

Kaikilla ministeriöiden asiantuntija- ja johtotehtävissä olevilla virkamiehillä tavoitteena on vähintään yhden vieraan EU-kielen hallinta tehtävistä riippuen edellä mainitun taitoasteikon ylimpien tasojen 5-8 mukaisesti. Johtotehtävissä olevilta edellytetään lisäksi toisen vieraan EU-kielen keskitasoista hallintaa, tasojen 3-5 mukaisesti. Virkamiehiltä, joiden pääasiallinen työn sisältö liittyy EU-asioihin, edellytetään ensimmäisen EU-kielen hallintaa vähintään tason 6 ja toisen EU-kielen vähintään 3 mukaisesti.

Vieraassa maassa työskenteleviltä ja kiinteästi vuorovaikutukseen, esimerkiksi kokouksiin ja neuvotteluihin osallistuvilta edellytetään ensimmäisen vieraan EU-kielen erinomaista, vähintään tason 7 mukaista hallintaa. Tehtävistä selviytyminen vaatii heiltä usein myös toisen vieraan kielen hallintaa

vähintään tason 5 mukaisesti.

Avustavan henkilöstön tehtävien kansainvälistyessä edellytetään myös tältä ryhmältä riittävää kielitaitoa muun muassa asiakirjojen käsittelyyn ja yhteyksien ylläpitoon. Tehtävät vaativat yleensä keskitasoista, tasojen 3-5 mukaista kielen hallintaa lähinnä englannin tai ranskan kielessä tai molemmissa.

Tarvittava kielitaito muualla valtionhallinnossa

Ministeriön alaisissa virastoissa ja laitoksissa tarvittavan kielitaidon laajuus ja yleinen taso on riippuvainen viraston integraatio- ja muiden kansainvälisten tehtävien määrästä ja laadusta. Virkamiehiltä edellytetään näiden tehtävien vaatimaa kielitaitoa, jonka määrittelyyn edellä kuvattu tasoluokitus sopii.

KÄYTÄNNÖN TOIMENPITEET JA SEURANTA

Kielitaidon kehittäminen on sekä virastojen että kunkin henkilön omalla vastuulla. Virastojen vastuu toteutuu muun muassa siten, että ne varaavat toimintamäärärahojensa puitteissa riittävästi määrärahoja kielikoulutukseen ja myös muuten tukevat koulutukseen osallistumista.

Koulutussuunnitelmat laaditaan siten, että koulutuksesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa muulle toiminnalle. Koulutus mitoitetaan riittävän pitkälle ajalle ja suhteutetaan kunkin virkamiehen valmiuksiin ja mahdollisuuksiin osallistua koulutukseen.

Kielitaidon tasotavoitteet on tarkoituksenmukaista sisällyttää jo vuoden 1995 henkilöstön kehittämissuunnitelmiin sekä henkilökohtaisiin valmennussuunnitelmiin. Tehtävien kielitaitovaatimukset ja koulutustavoitteet asetetaan riittävän yksityiskohtaisesti eri kielissä käyttäen hyväksi edellä mainittua kansainvälisestäkin vertailukelpoista asteikkoa.

LISÄTIETOJA

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain ja tämän suosituksen mukainen menettely ei korvaa valtion virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (1.6.1922/149) mukaista menettelyä suomen ja ruotsin kielen osalta.

Valtiovarainministeriön henkilöstöosasto seuraa suosituksen toteutumista ja tekee syksyllä 1995 selvityksen virkamiesten kielitaidon tasosta.

Lisätietoja antavat ylitarkastaja Ari Holopainen, puh. 160 4971, ja nuorempi hallitussihteeri Kirsi Äijälä, puh. 160 4929.

Osastopäällikkö, valtion työmarkkinajohtaja Teuvo Metsäpelto

Hallitusneuvos Marja Paavilainen

LIITE Taitotasosteikko (ei netissä)

TIEDOKSI:

Alivaltiosihteeri Kivelä, EU-asiain komitea/hallintojaosto, ministeriöiden koulutuspäälliköt

Kieliversiot

[Hae julkaisuja ja asiakirjoja](#)

Dokumentin tiedot

Tyyppi:

Henkilöstöhallinnon asiakirja

Otsikko:

Suositus valtionhallinnon virkamiesten vieraiden kielten taidosta

Tunniste:

26/94 Suositus

Päivämäärä:

02.12.1994

Aihe:

Valtio työnantajana

Tekijäorganisaatio:

Valtiovarainministeriö

Osasto:

Henkilöstöosasto

Yhteystiedot:

Hallitusneuvos Kirsi Äijälä,
neuvotteleva virkamies Ari
Holopainen

Voimassaolo:

01.01.1995-

[Tietoa näistä sivuista](#)

Valtiovarainministeriö PL 28 00023 VALTIONEUVOSTO puhelin 0295 16001 valtiovarainministerio@vm.fi